

Framhald frá síðu 11

partur av framtíðini í heiminum, sigur Høgni.

Mín trúgv

Tað eru onnur, ið hava aðrar áskoðanir og siga, at trúgvinn ella ideologiirnar bera, og at vit kunnu halda fast í teimum. Hvat sigur tú til hesi?

– Eg eri ikki trúboðari ella prædikantur. Eg havi einki ynski um, at onnur skulu lurta ella gera sum eg, eg havi einki ynski um at bestemma nakrastaðni. Men eg havi ynski um at vísa, hvat eg hugsi.

– Eg haldi, at vit hava øll brúk fyri eksistensiellari uppdrift av onkrum slagi. Okkum tørvar tað fyrri tíma upp um morgunin heldur enn at søkka niður í tað svartu holið, sum flestu okkara kaga niðuri viðhvørt. So vit nýðast nokk at velja eitt narrativ til okkara tilveru. Tað frelsandi flotið í hesum narrativinum kann til dømis vera Jesus, meditation, AA, sólin, vistfrøði, Petur Mohr Dam, Allah ella okkurt heilt annað. Tað kann eisini vera onkur blandingur av hesum, sum er treytaður av tilveruliga dagsforminum. Innast inni vita vit tó, at hetta er okkara subjektivi sannleiki. Her kyknar so tað tilveruliga paradoksið: Intellektuelt ella í dulvitinum eru vit greið yvir, at vit hava valt onkran hissini knaka at heingja okkara tilveru uppá: Vit trúgva fyri at kunna vera til. Vit velja at trúgva. Tað vil siga, at vit bæði trúgva og trúgva ikki. Klára vit at liva við hesi dualistisku sannføring, kunnu vit heysta eyðmýkt. Tá viðganga vit nevniliga, hvussu avmarkað vit eru. Tað er kanska mín trúgv, sigur rithøvundurin.

Hugskot frá fjalltúri

Høgni Mohr hevur arbeitt við ætlanunum um eitt yrkingasavn í nógv ár. Hann hevur í fleiri ár skrivað ymiskt, ið hann hevur hugsað um, niður. Tað er tó ikki fyrr enn hetta seinasta árið, tá ið hann hevur sett seg at arbeiða burturav við hesum, at teir leysu tankarnir eru vorðnar yrkingar. Hann var millum annað í Reykjavík og í Funningi, har hann hevur sitið burturav og arbeitt við hesum.

– Eg havi onga telefon, og eg gangi heldur ikki við blokki upp á mær. Men um eg á einum fjalltúri til dømis fái nakrar tankar, so royni eg at halda fast í teimum, og tá ið eg komi heim, og um eg framvegis minnst teir, so haldi eg tað kanska vera vert at skriva niður. Hetta er mín arbeiðsháttur. Um eg ikki klári at halda fast við ein setning ella eitt orð, so taki eg tað soleiðis, at so er tað ikki vert at hava við, sigur Høgni Mohr.

Tónleikur í orðunum

Í skrivningini dámar Høgna Mohr væl at spæla sær við orðum.

– Mær dámar væl orðaspæl. Eg arbeiði nógv við orðum, ljóðum og eisini tí ljóðfrøðiliga. Mær dámar væl setningar, at ein skal

glíða ígjøgnum teir. Tað skal vera tónleikur í orðunum og í setningunum.

– Eg skrivi ikki fyri at fólk skulu dáma meg ella tað, sum eg gevi út. Eg vil hvørki vera vælumtókstur ella standa væl í eygunum á nøkrum, sigur Høgni Mohr.

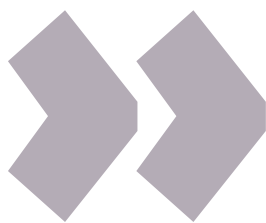
Journalistikkur er bara formur

Høgni Mohr hevur í nógv ár arbeitt sum journalistur. Men hann hevur ikki bara góð orð at bera teimum, ið arbeiða innan fakið.

– Eg haldi, at journalistikkur er symptomatistur fyri tað, at vit eru vilst sum samfelag og eksist-

sum eisini hevur verið titt egna livibreyð?

– Tá ið tú fyrst leggur til merkis, hvussu tað gongur fyri seg, tá ið sjónvarp verður gjørt, so havi eg ikki hug at hyggja longur. Soleiðis havi eg tað. Áðrenn mín fyrsta arbeiðsdag í útvarpinum, sá útvarpið heit øðrvísi út. Men tá ið eg so legði til merkis, hvussu tíðindi vera til, eg sá tilgongdirnar og sá, hvussu alt hongur saman sosialt, broyttist stóðan. Á redaktiónini eru fólk og fraktiónir, ymisk áhugamál og virðisgrundarløg, sosial hirakiir, og øll tilgongdin er tengd at so nógvum subjektivum tingum. Tað eru eisini nógv frával.

Betri hevði verið at havt ein posa við øllum nøvnunum í, og so skuldi onkur kontórmús í Mentamálaráðnum drigið nøvn upp, sum fingur starvsløn

entielt, og tað vísir seg á tann hátt, at journalistikkur er bara formur og hevur so gott sum einki innihald, sigur Høgni Mohr.

Er tað tín niðurstøða?

– Ja. Tað er ikki tí at tað er nakað galið við journalistikkinum sjálvum, men hann er bara sum alt er. Formurin kemur kanska upp á bekostning av innihaldinum.

Vilt tú bróta burturúr hesum?

– Eg veit ikki, um eg nakrantíð havi verið partur av hesum. Jú, partvís havi eg, tí at eg eri eisini eitt sosialt menniskja, so havi eg eisini lyndi at gera, sum tað verður væntað av einum. Møguliga er tað tað – men tað er ikki tilvitað, sigur Høgni Mohr.

Atfinningarsamur móti KVF-journalastikkinum

Í bókini *Fractura naci* er tú sera atfinningarsamur móti journalistikkinum, sum serliga *Kringvarpið* borðreiðir við. Er tað ikki eitt sindur sjálmótsigandi, at vera so atfinningarsamur til tað,

Hyggjarin og lurtarin vita ikki um tað. Tá eg upplivi tað, so hoyri eg alt á ein annan hátt. Eisini har eru tað bara menniskju, og tingini fara ikki altíð gjøgnum professi-onellar tilgongdir, men sosialar konstruktiónir, og tað, ið kemur út, er eitt úrsnit av hesum. Tað er einki guddómiligt yvir hesum, sigur Høgni Mohr.

– Journalistikkur er sera maktfullur. Tað er hann eisini merktur av. Men so kemur menniskja eisini í spæl. Maktsjúka er útbreidd millum journalistar, og tað er hon eisini millum politikkarar. Alt hetta tilsamans ger, at tað verður ongantíð tað sama aftur. Hetta er mín tilgongd til journalistikk, sigur rithøvundurin.

Ongan bil, farteleson ella facebook

Seinastu trý árin hevur Høgni Mohr arbeitt meir ella minni burturav sum rithøvundur. Hann hevur tó gjørt ymiskt annað arbeiði inn í millum.

– Sjálvt um eg ikki seti stór krøv – eg havi til dømis ongan bil, onga farteleson, eg royki ikki og eg drekki ikki – so eri eg eisini eitt kjóttligt menniskja, ið eisini havi tørv á eitt sindur av peningi, men ikki so nógvum. Av figgjarligum orsökum havi eg tí tikið nakrar vaktir í útvarpinum ella í sjónvarpinum. Eg havi eisini arbeitt fyri nakrar útlenskar sjónvarpsrásir. Mítt ynski er tó at skriva burturav, sigur vágbingurin í Havn.

Draga lut um starvslønir

Høgni Mohr hevur fleiri ferðir alment átalað Mentanargrunn

Landsins, at grunnurin bara stuðlar nøkrum fáum persónum. Um átalurnar hava gjørt mun, skal ikki sigast her, men seinast, Mentanargrunnurin játtaði starvslønir, fekk Høgni Mohr tillutað seks mánaðir starvsløn. Tey 18 árin frammanundan, tá ið starvslønir hava verið latnar, hevur hann bara fingið seks mánaðir starvsløn tilsamans.

– Nú havi eg ikki fingið so stóran bita av kókuni. Men nú gerist eg ein partur av trupulleikanum, og tað er eitt sindur paradoksalt. Eg havi funnist at tí subjektiva valinum hjá Mentanargrunninum. Mær dámar ikki, at tað eru menniskju, ið skulu taka stóðu til, hvør skal hava og hvør ikki skal hava. Mær dámar ikki formin. Betri hevði verið at havt ein posa við øllum nøvnunum í, og so skuldi onkur kontórmús í Mentamálaráðnum drigið nøvn upp, sum fingur starvsløn. So kundi eingin siga, at viðkomandi fær, bara tí at eitt ella annað. Carl Jóhan Jensen er ein góður rithøvundur, og eg unni honum alt tað, ið hann hevur fingið. Men alt tað sosiala í Føroyum er ræðuligt. Bæði tí at tað er subjektivt, men eisini tí at tað verður yvirkompenserað, soleiðis at onkur ikki fær, tí at viðkomandi kennir onkran í nevndini ov væl, sigur Høgni Mohr.

Ber til at liva av starvsløn burturav?

– Tá ið eg ikki havi dýrar vanar, so skal ikki so nógv til. Eg havi ikki facebook, og eg brúki bara teldupost til samskipti. Eg eri nógv, nógv meira effektivari við telduposti, enn øll, ið ganga runt við fartelesonum og facebook. Um eg fái eina nóg góða grund til at fáa mær farteleson og facebook, so hevði eg kanska fingið mær tað, men eg havi ikki fingið grundina enn, sigur Høgni Mohr.

Fleiri bókur fyri framman

Høgni hevur skrivað fleiri bókur. Í *Fractura naci* skrivar hann um ein

súkklutúr til allar bygdir og býir í Føroyum, men eisini um hansara eina uppvøkstur og upplivingar. Bókin kemur í næstum út í danskari týðing.

Hann er longu í gongd við at skriva aðra bók, nevniliga eina eksistentiella lívssøga, sum hann hevur arbeitt við síðani 2012. Hann hevur skrivað umleið 1000 síður, men bókin verður væntandi umleið 300 síður, og nú er hann í gongd við at barba 700 síður burtur. Hann vónar, at tann bókin kemur út komandi ár.

Í vetur fer hann til Tjørnuvíkar at arbeiða við hesi bókini í fyra mánaðir.

– Eg arbeiði best á tann hátt at fara burtur heimanífrá og bara hava skrivningina at hugsa um. Eg var eisini fyra vikur í Álandi í summar, og tá fekk eg nógv burturúr. Eg fór við súkkiluni við Norrønu til Hirtshals og súkklaði allanvegin til Áland, og fyra vikur seinni súkklaði eg heimaftur. Tilsamans 1600 kilometrar, sigur Høgni Mohr.

Svikin og bukaður

Í bókini *Fractura naci* er Høgni Mohr rættiliga persónligur og opinskáraður, har hann millum annað kemur inn á, at hann sum smádrongur varð svikin og bukaður av stjúpápanum.

Tín bakgrund, merkir hon tína skrivning?

– Eg haldi, at mín uppvøkstur og tað DNA, ið eg havi í mær, hevur kanska gjørt, at eg havi leitað meira. Eg veit ikki, um tað hevði gjørt nakran mun, um uppvøksturin hevði verið ein annar. Tá ið eg var barn og ungur, lá nógv innibyrgt í mær. Tann drongurin, ið eg var einaferð, er ikki til longur. Eg eri ikki tann drongurin. Mín høvuðsuppgáva við mín-um lívi er at vera góður við tann dreingin. Hetta gevur ikki rættiliga meining, men eg haldi, at hetta er svarið upp á nakað sera eksistentielt, um ein manglar kensluna av móðurkærleika, sum eisini er eitt hugtak, ið fevnir um annað enn bara mammuna hjá einum. Tú mást onkursvegna gerast tín egna mamma. Hetta ljóðar sera egoistiskt, men tað er sera eksistentielt at hava ein mammu-figur. Hann definerar tína kenslu av, at tú ert verður at elska. Um hetta hevur manglað í uppvøkstrinum, so merkir hetta teg, sigur Høgni Mohr.

Fractura naci til film

Ætlanin er, at *Fractura naci* skal gerast til film. Torfinnur Jakups-son hevur fingið rættindini, og hann arbeiðir í lötuni við at gera handritið til filmin. Høgni Mohr sigur, at hetta er hansara verkætlan, og tí blandar hann seg ikki upp í. Enn dugir Høgni ikki at siga, nær ella um filmurin kemur út.

Vit eru lidnir at práta. Høgni fer á hjólhestin. Ætlanin eru tó ikki at súkkla teir nógvu kilometrarar í dag. Men hvør veit – kanska onkrir nýggir tankastreymar koma, sum ein dag koma út í bók.

BØKUR FRÁ HØGNI MOHR

mær dámar ikki høgna hoydal, 2019

Slepp tær til heiti fani, 2018

Fractura naci, 2017

Sannleikin um ástarævintýrið, 2013

Tá deyðin verður avdúkaður, 2010

Ali babba og 49 aðrar blaðgreinir, 2006

Askur & Embla, 2006 (týðing)